

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/13/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3621200046
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Anderlová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3621200046.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Anderlovej a sudcov Mgr. Stanislavy Kollárovej a Mgr. Marka Anovčina v spore žalobcov 1/ Ing. Arch. G. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., F. XXX/XX, zastúpenej na základe plnomocenstva Ing. S. F., bytom R. 4, XXX/XX F., 2/ U. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. U., U. XXX/XX, 3/ J. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., E.. Y. XXX/XX, 4/ H. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. U., U. XXX/XX, 5/ M. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. U., U. XXX/XX, žalobcovia 2/ až 5/ zastúpení JUDr. Jozef Dudzík & JUDr. Kristína Gerová, Advokátske združenie, so sídlom Topoľčany, Škultétyho 1597/7, proti žalovanému J. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. nad U., F. XXXX/XX, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Zuzana Čížová, s.r.o., so sídlom Bánovce nad Bebravou, J. Jesenského 69, o určenie neplatnosti závetu, o odvolaní žalobcov 1/ až 5/ proti uzneseniu Okresného súdu Partizánske zo dňa 09. septembra 2021, č. k. 5C/1/2021-76 takto

rozhodol:

Napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie vo výroku I. zastavil konanie o určenie neplatnosti závetu. Vo výroku II. uložil žalobcom 1/ až 5/ povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení uviedol, že žalobcovia sa podanou žalobou domáhali voči žalovanému určenia neplatnosti závetu po nebohej Z. D., rod. F.. Právne vec súd posúdil podľa § 161 ods. 1, 2, § 230 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku. Súd uviedol, že v spore vedenom na súde pod sp. zn. 5C/101/2011 sa žalobcovia podanou žalobou domáhali určenia, že závet poručiťky Z. D., zomr. XX.XX.XXXX, zriadený formou notárskej zápisnice je neplatný. Žalobu odôvodnili tým, že závet je neplatný z dôvodu, že sa porušujú zákonné práva zákonných dedičov. Súd rozhodol rozsudkom zo dňa 21.09.2011, č. k. 5C/101/2011-75, právoplatným dňa 02.03.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 24.01.2013, č. k. 4Co/479/2011-98 tak, že žalobu žalobcov o určenie neplatnosti závetu poručiťky Z. D., ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX, zriadený formou notárskej zápisnice notára JUDr. Vladimíra Košíka pod sp. zn. N 110/02 (NZ 106/02) dňa 05.12.2002 zamietol. Súd poukázal na to, že v zmysle rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k existencii vady podmienok konania spočívajúceho v prekážke veci rozhodnutej (res judicata) pôjde vtedy, ak sú kumulatívne splnené tieto podmienky: 1) začne sa opätovne konať, hoci už bolo vo veci právoplatne rozhodnuté, 2) začne sa opätovne konať medzi tými istými účastníkmi, 3) začne sa opätovne konať o tej istej veci. V danom prípade súd zistil, že predmetné konanie vykazuje vady, ktoré bránia tomu, aby súd mohol vo veci konať a vydať rozhodnutie a to z dôvodu prekážky rozsúdenej veci (res iudicata). Súd preskúmal žalobu žalobcov a zistil, že žalobcovia sa podanou žalobou voči žalovanému domáhajú určenia, že závet poručiťky Z. D., zomrelej dňa XX.XX.XXXX, zriadený formou notárskej zápisnice notárom JUDr. Vladimírom Košíkom na notárskom úrade dňa 05.12.2002 pod sp. zn. N 110/02, (Nz 106/02) je neplatný. Súd taktiež preskúmal žalobu žalobcov v spore vedenom na tomto súde pod sp. zn. 5C/101/2011, ktorou sa žalobcovia domáhali určenia neplatnosti závetu poručiťky Z. D., zomrelej dňa XX.XX.XXXX, zriadeného formou notárskej zápisnice notárom JUDr. Vladimírom Košíkom na notárskom úrade dňa

05.12.2002 pod sp. zn. N 110/02, Nz 106/02 a zistil, že v predmetnom spore súd právoplatne rozhodol rozsudkom zo dňa 21.09.2011, č. k. 5C/101/2011-75 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 24.01.2013, č. k. 4Co/479/2011-98 tak, že žalobu žalobcov zamietol. Súd mal za to, že ide o totožnosť osôb ako aj o totožnosť predmetu konania, t. j. ide o prekážku rozsúdenej veci (res iudicata) podľa ust. § 230 CSP, ktorá je neodstrániteľnou vadou konania, a preto konanie vedené na tomto súde pod sp. zn. 5C/1/2021 podľa ust. § 161 ods. 2 CSP zastavil. O trovách konania súd rozhodoval podľa ust. § 256 ods. 1 CSP tak, že nárok na náhradu trov konania priznal žalovanému voči žalobcom v plnom rozsahu. Súd zavinenie na zastavení konania posudzoval z čisto procesného hľadiska. Žalobcovia podaním nového návrhu vo veci, o ktorej už súd raz právoplatne rozhodol, procesne zaviniť zastavenie nového konania a preto podľa súdu majú znášať jeho trovy o výške ktorej rozhodne súd v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto uznesenia.

2. Proti tomuto uzneseniu podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia 1/ až 5/.

3. Žalobkyňa 1/ vo svojom odvolaní uviedla, že rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 9C/104/2011-204 zo dňa 19.11.2013, právoplatným dňa 03.01.2014, bola kúpna zmluva zrušená z dôvodu zdravotnej nespôsobilosti poručiťky na právne úkony, pričom túto skutočnosť potvrdzuje aj LV č. XXX zo dňa 07.02.2014 s vyznačenou zmenou vlastníka, čo podstatne mení pozíciu žalobcov v tomto konaní. Podľa žalobkyne 1/ rozdiel oproti konaniu, ktoré prebiehalo pred Okresným súdom Partizánske pod sp. zn. 5C/101/2011-75, spočíval v tom, že Z. D. opätovne nadobudla svoj majetok, o ktorý prišla uzatvorenou kúpnu zmluvou podvodným konaním žalovaného, ktorý týmto konaním konal proti poslednej vôli poručiťky a pripravil ostatných zákonných dedičov o možnosť dedenia majetku. Okolnosti, ktoré potvrdzujú podvodné konania žalovaného sú podložené znaleckými posudkami, ako aj výpoveďami, ktoré sa nachádzajú v spisoch. Žalobkyňa ďalej uviedla, že Okresný súd Partizánske vo svojom rozsudku č. k. 5C/101/2011-75 sa odvoláva na notársku zápisnicu a jej obsah, pričom ale v rozsudku je uvedený všetok nehnuteľný majetok poručiťky, ktorý sa prevádza na žalovaného. Žalovaný ale priznal, že parcela č. 23/1 - záhrada o výmere 915 m² nie je predmetom notárskej zápisnice a má byť predmetom dedenia zo zákona. Svojimi vyjadreniami tak podľa žalobkyne 1/, žalovaný uviedol Okresný súd Partizánske a Krajský súd v Trenčíne do vedomého omylu. Žalobkyňa 1/ namietala, že Okresný súd Partizánske sa nezaoberal meritom žaloby zo dňa 11.01.2021, nedostatočne posúdil a nevyhodnotil všetky predložené listinné dôkazy a jednostranne bral do úvahy názory právnej zástupkyne žalovaného. Navrhovala, aby odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalobcovia 2/ až 5/ vo svojom odvolaní uviedli, že skutkový stav, ktorý bol v čase konania vedenom Okresným súdom Partizánske pod sp. zn. 5C/101/2011, je úplne iný, ako súčasný skutkový stav, a to, čo sa týka rozsahu dedičstva a v tom čase neznámej právnej skutočnosti, ktorú riešil Okresný súd v Žiari nad Hronom pod sp. zn. 9C/104/2011. Podľa žalobcov 2/ až 5/ nemožno právne platne zastaviť niečo, čo neexistovalo v čase konania 5C/101/2011. Až konanie na Okresnom súde Žiar nad Hronom určilo potencionálny okruh majetku, ktorý má byť predmetom dedenia, a to aj na základe neplatného závetu. Navrhovali, aby odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie a vrátil vec súdu na nové konanie a rozhodnutie. Ďalej žalobcovia 2/ až 5/ podaním zo dňa 24.09.2021 doplnili svoje odvolanie s rovnakým obsahom ako odvolanie žalobkyne 1/.

5. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcov 1/ až 5/ uviedol, že súd prvej inštancie správne dospel k tomu, že ide o totožnosť osôb ako aj o totožnosť predmetu konania, t. j. ide o prekážku rozsúdenej veci, a preto správne konanie zastavil. Podľa žalovaného bolo nesporné, že spor vedený pod sp. zn. 5C/1/2021 je totožný v stranách sporu ako aj v predmete konania so sporom vedeným pod sp. zn. 5C/101/2011, a preto zakladá neodstrániteľnú prekážku rozhodutej veci. Žalovaný ďalej uviedol, že tvrdenie žalobcov, že by kúpna zmluva zo dňa 16.10.2006 mala rušiť poručiťkin závet a vôľu poručiťky v tomto prejavenú, nemá oporu v platnom práve. Úmysel poručiťky vyjadrený v záвете, aby sa jej právnym nástupcom vo vlastníctve nehnuteľnosti stal žalovaný, nebol kúpnu zmluvou zo dňa 16.10.2006 anulovaný ako tvrdia žalobcovia. Žalovaný popieral aj namietanú neplatnosť závetu poručiťky v časti, v ktorej opomína žalobcov 1/ až 5/, nakoľko v danom prípade je potrebné v dedičskom konaní zohľadniť skutočnosť, že poručiťka neodkázala žalovanému všetok svoj majetok, keďže v čase svojej smrti mala táto aj ďalší nehnuteľný a huteľný majetok. Žalovaný mal za to, že zo sporu o vyslovenie dedičskej nespôsobilosti zákonného dediča vedenom pod sp. zn. 3C/57/2020 v žiadnom prípade nevyplýva, že by sa žalovaný mal dopustiť akéhokoľvek zavrnutia hodného konania voči poručiťkinej vôli. Naopak, bola podľa žalovaného jednoznačne preukázaná slobodná vôľa poručiťky, aby po jej smrti nadobudol nehnuteľnosti v obci X. práve žalovaný. Žalovaný ďalej poukázal na to, že navyše žalobcovia na požadovanom určení nemajú naliehavý právny záujem. Navrhoval, aby odvolací

súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a žalovanému priznal voči žalobcom náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

6. Žalobkyňa 1/ v písomnej replike k vyjadreniu žalovaného uviedla, že rozhodnutia Okresného súdu Partizánske č. k. 5C/101/2011-75 zo dňa 21.09.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 4Co/497/2011-98 zo dňa 24.01.2013 boli zmätočné, pretože v danom čase podľa notárskej zápisnice bol ešte reálny majetok - záhrada o výmere 915 m² a sudy mali túto skutočnosť zohľadniť. Poukázala na to, že z týchto rozhodnutí vyplývalo, že ak sa ich postavenie zmení, môžu podať novú žalobu a uplatniť si svoje práva. V konaní vedenom pred Okresným súdom Žiar nad Hronom pod sp. zn. 9C/104/2011-204 zo dňa 19.11.2011, právoplatným dňa 03.01.2014 sa poručiiteľka stala opäť vlastníčkou nehnuteľnosti. Podľa žalobkyne 1/ by mal Okresný súd Partizánske vychádzať zo stavu v danom období a nebrať zreteľ na skutočnosti, ktoré nastali po prvom podaní žalobcov v rámci následných súdnych konaní. Mala za to, že v predmetnom konaní nebolo doposiaľ právoplatne rozhodnuté a ich požiadavka na právoplatné a spravodlivé rozhodnutie je oprávnená.

7. Žalobcovia 2/ až 5/ v písomnej replike k vyjadreniu žalovaného uviedli, že odkazujú na všetky svoje doterajšie písomné podania a prednesy, ktoré už prezentovali. Mali za to, že nikdy nebolo rozhodnuté o tom istom majetku, ako to tvrdí žalovaný. O predmete žaloby vo veci vedenej pod sp. zn. 5C/1/2021 nebolo rozhodnuté tak, aby bolo možné povedať, že sa riešili všetky právne záležitosti a rozsah majetku Z. D.. Práve na požiadavku právnej zástupkyne žalobcu, súd prerušil konanie až do právoplatného meritórneho rozhodnutia v tejto veci vedenej pod sp. zn. 5C/1/2021.

8. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "CSP"), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Podľa § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

10. Podľa § 161 ods. 2 CSP ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

11. Podmienky konania, pre ktoré je zavedená legislatívna skratka "procesné podmienky", nie sú výslovne zákonom definované, dajú sa však vyvodiť z ustanovení Civilného sporového poriadku. Sú nimi právomoc súdu (§ 3 a nasl. CSP), príslušnosť súdu (§ 12 a nasl. CSP), neexistencia prekážky začatého konania (litispencie) podľa § 159 CSP, neexistencia prekážky právoplatne rozhodnutej veci (rei iudicatae) podľa § 230 CSP, procesná subjektivita (§ 61 a nasl. CSP), spôsobilosť strany samostatne konať pred súdom (procesná spôsobilosť) podľa § 67a nasl. CSP, zrozumiteľnosť a úplnosť žaloby (§ 127, § 132 CSP...), povinné zastúpenie (§ 90 CSP) a iné.

12. Procesné podmienky v súdnom konaní, aj napriek tomu, že ich CSP ako základný procesný predpis výslovne nevypočítava, možno považovať za predpoklady (existujúce tak na strane súdu, ako aj na strane účastníkov konania), ktoré musia byť splnené na to, aby sa dosiahol cieľ súdneho konania vyplývajúci zo základných ustanovení CSP. Procesné podmienky obsahovo vyjadrujú predpoklady rozhodovania vo veci samej a súd ich skúma ex offio (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. augusta 2010, sp. zn. 4 Co 2/2010).

13. Podľa § 230 CSP ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova. Zakladá to teda prekážku právoplatne rozhodnutej veci, ktorá je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania. Ak by sa teda začalo konanie o veci, o ktorej sa už právoplatne rozhodlo, ktorá sa týka tých istých strán sporu a toho istého predmetu konania, súd takéto konanie podľa § 161 ods. 2 CSP s poukazom na § 230 CSP zastaví.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že v pôvodnom konaní vedenom Okresným súdom Partizánske pod sp. zn. 5C/10/2011 sa žalobcovia domáhali určenia neplatnosti závetu poručiiteľky Z. D., zomr. dňa 03.11.2009 (ďalej len „poručiiteľka“) zriadeného formou notárskej zápisnice notára JUDr. Vladimíra Košíka pod sp. zn. N 110/02 (NZ 106/02) dňa 05.12.2002 (ďalej len „predmetný závet“). Okresný súd Partizánske rozsudkom zo dňa 21. septembra 2011, č. k. 5C/101/2011-75 žalobu žalobcov zamietol. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 02.03.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 4Co/479/2011-98, ktorým bol tento rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený.

15. K zamietnutiu žaloby vyššie uvedeným rozsudkom Okresného súdu Partizánske zo dňa 21. septembra 2011, č. k. 5C/101/2011-75 došlo na základe konštatovania súdu o nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení o neplatnosti predmetného závetu, nakoľko súd mal za to, že aj v prípade vyhovenia ich žalobe, by sa ich právne postavenie nezmenilo.

16. V tomto konaní sa žalobcovia domáhali určenia, že závet poručiťky zriadený formou notárskej zápisnice notárom JUDr. Vladimírom Košíkom na notárskom úrade dňa 05.12.2002 pod sp. zn. N 110/02, Nz 106/02, je neplatný. Okruh strán v tomto konaní a vo vyššie uvedenom konaní vedenom Okresným súdom Partizánske pod sp. zn. 5C/101/2011 je totožný.

17. Odvolací súd napriek vyššie uvedenému dospel k záveru, že v tomto konaní nie je daná prekážka právoplatne rozsúdenej veci (res iudicata). Je potrebné poukázať na to, že Okresný súd Partizánske zamietol žalobu žalobcov rozsudkom zo dňa 21. septembra 2011, č. k. 5C/101/2011-75 len na základe posúdenia o nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcov bez toho, aby súd preskúmal žalobu vo veci samej. Ak sa zamietá určovací žaloba pre nedostatok naliehavého právneho záujmu, je vylúčené súčasne sa zaoberať žalobou vo veci samej (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 26/07).

18. Pokiaľ súd právoplatným rozhodnutím zamietne určovaciu žalobu na základe nedostatku naliehavého právneho záujmu bez toho, aby túto vecne posúdil, podľa názoru odvolacieho súdu nejde o rozhodnutie, ktoré by zakladalo prekážku právoplatne rozhodnutej veci pre novú určovaciu žalobu, ktorá by bola prípustná buď na základe toho, že už je daný naliehavý právny záujem, či na základe toho, že prípustnosť takejto žaloby vyplýva z osobitného predpisu. (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14. 9. 2011, sp. zn. 7 Cdo 26/2010). Preto aj v predmetnej veci pre nové konanie o určovacej žalobe, hoci by tu bola daná totožnosť predmetu konania, ako aj totožnosť strán s konaním, ktoré bolo už právoplatne skončené, nie je možné konštatovať nedostatok procesnej podmienky v podobe právoplatne rozsúdenej veci a konanie z tohto dôvodu zastaviť. Navyše je potrebné poukázať na to, že rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 9C/104/2011-204 zo dňa 19.11.2013, právoplatným dňa 03.01.2014, bola kúpna zmluva uzatvorená dňa 16.10.2006 medzi poručiťkou a žalovaným určená za neplatnú, čím došlo k zmene skutkového stavu oproti konaniu vedenom Okresným súdom Partizánske pod sp. zn. 5C/101/2011. Odvolací súd má za to, že už z tohto dôvodu sa v tomto konaní nejedná o prekážku rozsúdenej veci.

19. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

20. Súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu a vzhľadom na vyššie uvedené jeho úlohou v ďalšom konaní bude predmetnú vec preskúmať, najmä, či je podaná žaloba žalobcov podľa § 137 CSP prípustná a následne, prípadne vec meritorne prejednať a o veci rozhodnúť.

21. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 396 ods. 3 CSP v novom rozhodnutí o veci.

22. Toto rozhodnutie bolo senátom krajského súdu prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).